

Lavangen kommune

post@lavangen.kommune.no

Tromsø, 03.02.2021

Dette brevet sendes på vegne av Harstad Turlag, Troms Turlag, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Naturvernforbundet Troms, 4H Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Troms Orienteringskrets, Nordnorsk Botanisk Forening, Troms Fylkeskystlag, Framtiden i Våre Hender Nord, Tromsø Casting- og Fluefiskeforening, Midt-Troms Naturlag

Høringsuttalelse

Forslag til planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 og Kommunal planstrategi 2021 - 2024

Forum for natur og friluftsliv Troms er kjent med at Lavangen kommune har sin samfunnsdel og planstrategi på høring og offentlig ettersyn. Vi har fått innvilget en utsatt frist for levering av innspill til søndag den 7 februar- dette setter vi stor pris på. FNF Troms er et samarbeidsnettverk mellom ulike natur- og friluftslivsorganisasjoner og vi vil komme med våre innspill basert på den kunnskap og de interesser våre tilsluttede organisasjoner er engasjerte i.

Sammendrag

- Kommunene har et stort ansvar i sin arealforvaltning i møte med natur- og klimakrisen
- Samfunnsdelen presenterer vindkraft, småkraft, hydrogensatning, mineralutvinning, hyttefelt, industrikai og fortsatt satsning på akvakultur av ulik art- summen av dette kan medføre betydelige arealendringer og vi anbefaler:
 - Fremskyndelse av kommunedelplan for naturmangfold
 - Problematisering av forholdet mellom hensyn til naturverdier og industri/arealbeslag
 - Innføre arealregnskap og mål om arealnøytralitet
 - Legge vekt på eksisterende næringer, bolyst og allmenn tilgang til strandsonen
- Satse på friluftsliv som et viktig verktøy for bedre folkehelse- stort potensiale
- Anbefaler en satsning på «Læring i friluft»
- Positivt at kommunen satser på prosjektet Friluftslivets Ferdelsårer
- Se på naturlige møteplasser for frivillige organisasjoner og befolkningen

Samfunnsdelen- innspill

Natur- og klimakrisen legger føringer for all arealforvaltning og viser også til viktige verdivalg når det gjelder hvordan vi skal bygge våre samfunn på en måte som er bærekraftig også for kommende generasjoner. Begge krisene må løses i sammenheng. Regjeringen har styrket det lokale selvstyret, noe

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
troms@fnf-nett.no | Holtvegen 66, 9269 Tromsø | 951 75 403
organisasjonsnummer 996 197 786 | www.fnf-nett.no/troms

som innebærer at mesteparten av norsk natur forvaltes gjennom kommunal arealplanlegging. Det betyr at fylkeskommunene og kommunene får økt ansvar for å sikre også nasjonale og regionale interesser. Det kan være utfordrende å føre en natur- og friluftslivsvennlig arealpolitikk når prioritering av økonomisk vekst, arbeidsplasser og innbyggertall er mer synlig i et kortsiktig perspektiv. En viktig forutsetning er at regional og lokal arealplanlegging er basert på åpen dialog mellom de ulike interessene, herunder natur- og friluftslivsorganisasjoner. Med god kunnskap om naturverdiene, miljøets tilstand og utfordringer kan kommunen legge gode premisser for å ivareta hensyn til klima, natur og friluftsområder i sine planer.

Samfunnsdelen og næring i Lavangen kommune

FNF Troms registrerer at Lavangen kommune legger til grunn at det er viktig å utnytte naturgitte fortrinn i næringsutvikling. Vi registrerer også at følgende næringer ansees som mulige å satse på;

Vindkraft, småkraft og fornybar energi, hydrogensatsing, mineralutvinning, hyttefelt både langs strandsone og i utmark, utbygging av industri- kai og fortsatt satsning på ulike former for akvakultur. I tillegg vil også naturbasert reiseliv, landbruk og reindrift være aktuelt å satse videre. **Felles for de uthevede næringene er at de er arealkrevende og fører ofte med seg uønskede og alvorlige konsekvenser for** naturmangfold, dyreliv, utøvelse av primærnæringer som landbruk, reindrift og fiske- samtidig som disse næringene også er utfordrende for friluftslivets arealer. Det pågår i dag en utstrakt debatt om hvilke tiltak og hvilken samfunnsutvikling som vil være best for å løse natur og klimakrisen- Naturpanelet har vært veldig tydelig- vi må stoppe arealendringer som den største driveren for naturkrisen. I tillegg vil også stort trykk på industriutbygging av ulik art, inkludert store hyttefelt kunne redusere mulighetene en kommune har til å satse på for eksempel reiseliv og man risikerer også nedsatt bolyst- som Lavangen i dag scorer høyt på.

Vi anbefaler at samfunnsdelen i større grad bør belyse disse avveiningene og veivalgene slik at man har en mulighet til å ta gode vurderinger knyttet til kostnadene ved naturtap som vil følge en utstrakt industrisatsning- og eventuelt hvilke industrier som vil koste minst å satse på. Samisk kultur og næring er også en viktig kilde til tradisjonskunnskap som Naturpanelet har trukket frem som et viktig verktøy for god arealforvaltning- samfunnsutviklingen i kommuner med samiske interesser bør ha en god beskrivelse av hva som truer samisk kultur og næring i lys av dette.

Vi mener også at det i større grad i planen kan komme frem prinsipper som understreker betydningen av gjenbruk og transformasjon av arealer, både til næringsutvikling, men også for boliger.¹ **Arealnøytralitet og arealregnskap** er svært gode verktøy for å få til balansert forvaltning av kommunens arealer i en tid der vi bygger ned stadig mer av naturen- ofte bit for bit. Vi mener dette vil være gunstig å ta med i samfunnsdelen som føringer for videre arbeid- spesielt i lys av forslag knyttet til industriutvikling i kommunen. Strandsonen er også et svært sårbart område som i dag er mer nedbygget enn ønskelig- vi oppfordrer til å legge til grunn at strandsonen søkes å være åpen for allmennheten og ta hensyn til dyreliv og fauna.

¹ [Sløsing med hus – Ytring \(nrk.no\)](https://www.nrk.no/sløsing-med-hus-ytring)

Samfunnsdelen- folkehelse og friluftsliv

Det er ingen tvil om at friluftsliv og muligheten for et variert tilbud med både nærturer, tilgang på strandsone, aktiviteter for barn og unge og mer utfordrende turer ut i utmarka er viktig for folkehelse og trivsel hos befolkningen.

Lavangen kommune har betydelige muligheter til å utvikle sin satsning på friluftsliv og vi mener det **er svært positivt at kommunen satser på prosjektet Friluftslivets Ferdelsårer etter det vi er kjent med. «Læring i friluft»** er et annet konsept som vi mener er viktig å følge opp, friluftsrådet har ansvar for LIF gjennom et prosjekt i Troms og Finnmark fylkeskommune- dette prosjektet deltar også FNF Troms i. Våre tilsluttede organisasjoner ser det som svært positivt at barn og unge for å utforske naturen som klasserom- det fører til mestring, kunnskap om sitt lokalsamfunn og natur og mer dybdelæring. Vi er også kjent med at flere skoler samarbeider med frivillige organisasjoner om undervisningsopplegg og verktøy som for eksempel O-kart og lignende. Vi anbefaler at samfunnsdelen belyser mulighetene med å satse mer på «Læring i friluft» for å styrke både folkehelse og muligheten barn og unge har til å bruke naturen som klasserom med alle fordelene dette medfører.

FNF Troms håper også kommunen vil vurdere å satse på flere møteplasser for frivillige organisasjoner- vi erfarer at slike møteplasser ofte fremmer samarbeid og felles løsninger som ellers ikke ville funnet sted. Elveparken er et positivt tilskudd og vil oppfordre til å ha en god medvirkningsprosess for parken med ulike brukergrupper når det kommer til utformingen.

Planstrategien

Norsk friluftsliv har utarbeidet en hurtigguide til lokalpolitikere ved rullering av planstrategi. Dette er en veileder med konkrete råd for hvordan hver kommune kan lykkes med å bevare naturgrunnet, sikre attraktive friluftslivsarealer og gi gode oppvekstkår for kommende generasjoner, i tråd med FNs bærekraftsmål (<https://norskfriluftsliv.no/wp-content/uploads/2020/04/OppdatertPlanstrategi2020-guide.pdf>).

Kommunedelplan for naturmangfold – bør fremskyndes

FNF Troms er bekymret for at det er flere planer knyttet til industrialisering i Lavangen kommune uten at man har utarbeidet en kommunedelplan for naturmangfold til å ha i bunn. Kunnskapsmangel om naturverdiene i sammenheng, i kommunene er et stort problem- dette har Sabima belyst i sin kampanje «Naturkampen».²

Fordelene ved å utarbeide en kommunedelplan for naturmangfold- spesielt når en kommune åpner for store arealendringer er mange; en får helhetlig kartlegging, får **kartlagt og belyst viktig lokalkunnskap**, og man får muligheten til på et tidlig stadium å kunne vurdere ulike områder opp mot hverandre og få et overblikk over hvilke naturverdier som blir berørt ved eventuelle inngrep. Videre kan en plan for naturmangfold synliggjøre hvilke områder som bør tas vare på- det er også en kjent sak at områder med visse naturtyper eller på andre måter rike naturområder også er viktige for friluftsliv og naturbaserte næringer.

² <https://www.sabima.no/kunnskap-vi-trenger/>

FNF Troms anbefaler å fremskynde kommunedelplanen for naturmangfold slik at den utarbeides i sammenheng med arealplanen for kommunen- dette for å sikre natur og friluftslivsverdiene i kommunen på en bedre måte. Selv om man utfører konsekvensutredninger, gir ikke disse nødvendigvis et godt bilde av sammenhengen og omfanget av inngrep. Det er dessverre også svakheter ved konsekvensutredninger som pr i dag ikke er tilstrekkelig løst og der et samspill med en overordnet kartlegging i kommunen vil kunne føre til et bedre resultat.³

- Den største trusselen mot naturmangfoldet i verden er nedbygging av arealer. Det er derfor helt avgjørende at kommunene har oversikt over naturtyper, arter og deres leveområder lokalt for å sikre at nye utbygginger ikke ødelegger viktige naturverdier, sier Ellen Hambro, direktør for Miljødirektoratet.⁴

FNF Troms ønsker Lavangen kommune lykke til med planarbeidet og vi bistår gjerne ved behov.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth
Koordinator
FNF Troms

³ https://www.nrk.no/klima/xl/utbyggere-kjoper-konsekvensutredninger-_naturen-kan-tape-1.15212845

⁴ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2020/april-2020/vis-fram-naturmangfoldet-i-kommunale-planer/>